

Algemene informatie

Schoolbesturen Octant en Spectrum SPCO gaan per 1 januari 2027 samen verder als één stichting voor christelijk primair onderwijs. Daarmee ontstaat een krachtige onderwijsorganisatie met 17 basisscholen, waaronder één SBO-school, in Pijnacker-Nootdorp, Lansingerland en Den Haag. Hier krijgen ruim 4.700 leerlingen onderwijs en zetten 500 medewerkers zich dagelijks in voor hun ontwikkeling. De fusiestichting heeft een rijk palet aan scholen: ieder met een eigen kleur, karakter, geschiedenis en een sterke lokale binding.

De fusiestichting bouwt voort op twee organisaties met een rijke geschiedenis en een gedeelde overtuiging: goed onderwijs ontstaat dichtbij kinderen, in scholen waar leerlingen worden gezien, medewerkers hun vak met plezier en deskundigheid uitoefenen en ouders zich betrokken weten. De christelijke identiteit vormt daarbij een belangrijke waardenbron, zichtbaar in de dagelijkse aandacht voor zingeving, ontmoeting, vertrouwen en verantwoordelijkheid.

Kwaliteit en ontwikkelkracht

De fusie van beide stichtingen is geen doel op zich, maar een strategische keuze om de kwaliteit, continuïteit en ontwikkelkracht van het onderwijs ook op de lange termijn te versterken. De komende jaren richt het bestuur zich op het benutten van de collectieve kracht van de 17 scholen en het bestuursbureau. Door kennis en expertise te delen, van elkaar te leren, voorzieningen en ondersteuning slimmer te organiseren en samen sterker te staan in een regio waar de opgaven rond kinderen, gezinnen en onderwijs steeds nauwer met elkaar verbonden zijn.

Besturingsfilosofie

De besturingsfilosofie van de fusiestichting gaat uit van vertrouwen, professionele ruimte en gezamenlijke verantwoordelijkheid. Beleid, ondersteuning en bestuurlijke keuzes staan ten dienste aan wat er in de praktijk nodig is voor leerlingen, medewerkers en scholen.

Scholen krijgen de ruimte om keuzes te maken die passen bij hun eigen context, populatie en karakter. Die ruimte staat niet los van de gezamenlijke opdracht; binnen duidelijke bestuurlijke kaders wordt gewerkt aan stichtingsbrede kwaliteit, samenhang en continuïteit. Het nemen en geven van verantwoordelijkheid, bijdragen aan gezamenlijke doelen en elkaar aanspreken op resultaten horen daarbij.

Structuur en governance

De stichting wordt ingericht volgens het Raad van Toezichtmodel. Binnen deze structuur zijn de rollen en verantwoordelijkheden als volgt verdeeld:

- College van Bestuur: Het College van Bestuur draagt de bestuurlijke verantwoordelijkheid voor de organisatie, geeft sturing en is belast met het – in samenspraak met interne en externe stakeholders- strategisch positioneren van de organisatie. Het College van Bestuur bewaakt de organisatiedoelstellingen, de samenhang binnen de organisatie, regisseert de bestuurlijke processen en legt hierover verantwoording af aan de Raad van Toezicht. De huidige bestuurders van Octant en Spectrum SPCO zullen samen het College van Bestuur van de fusiestichting vormen. Deze samenstelling past bij de startfase, waarin harmonisatie, integratie, cultuurvorming en bestuurlijke nabijheid van belang zijn.

- Raad van Toezicht: Het College van Bestuur legt verantwoording af aan de Raad van Toezicht. De Raad van Toezicht houdt integraal en onafhankelijk toezicht op het bestuurlijk handelen, het beleid van het College van Bestuur en op de algemene gang van zaken binnen (nieuwe naam stichting). De Raad van Toezicht treedt verder op als kritische sparringpartner van het College van Bestuur en in zijn rol van werkgever draagt de Raad van Toezicht zorg voor een goed functionerend bestuur. Bij de start bestaat de RvT uit zes leden: vier leden afkomstig uit de huidige RvT's, aangevuld met twee nieuwe leden, waaronder de voorzitter. Deze samenstelling is bewust gekozen om continuïteit, historische context te behouden en daarnaast ruimte te bieden voor een frisse blik en aanvullende expertises/ achtergronden/ karakters.
- Schooldirecteuren: De schooldirecteuren zijn verantwoordelijk voor de aansturing en ontwikkeling van hun school en voor de onderwijskwaliteit binnen de gezamenlijke kaders. Als directeurencollectief hebben zij een belangrijke rol in bovenschoolse afstemming en adviseren zij het CvB over stichtingsbreed beleid.
- Bestuursbureau: Het bestuursbureau ondersteunt het College van Bestuur en de scholen op onder meer onderwijs en kwaliteit, HR, financiën, huisvesting en facilitaire zaken.
- Medezeggenschap: Medezeggenschap is op schoolniveau en op stichtingsniveau georganiseerd. De Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad is voor het CvB een belangrijke gesprekspartner in de verdere ontwikkeling van de fusiestichting.

Perspectief

De komende jaren staan in het teken van de overgang van twee organisaties naar een gezamenlijke cultuur en praktijk. De fusiestichting start in een maatschappelijke realiteit met opgaven rond het leraren- en schoolleiderstekort, toenemende ondersteuningsvragen, inclusiever onderwijs en regionale samenwerking. In dit krachtenveld kiest de stichting bewust voor een organisatie die dicht bij de scholen blijft en voldoende slagkracht heeft om deze opgaven effectief aan te pakken.

Voor de nieuwe Raad van Toezicht en het College van Bestuur ligt er daarmee een mooie en betekenisvolle opdracht: het verder versterken van onderwijs dat kinderen helpt hun eigen weg te vinden, in verbinding met zichzelf, de ander en de wereld om hen heen.

Raad van Toezicht fusiestichting Octant/ Spectrum, profiel voorzitter en afzonderlijke leden

1. Uitgangspunten voor de samenstelling van de Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht van de stichting bestaat uit vijf tot zeven leden. Bij de start in 2027 start de Raad van Toezicht met zes leden. Vier leden gaan over vanuit de bestaande Raden van Toezicht van de fusiepartners. Daarnaast worden twee nieuwe leden geworven: een voorzitter en een lid. Met deze samenstelling wordt gezocht naar een evenwicht tussen continuïteit en vernieuwing. De overgaande leden brengen bestaande kennis en ervaring mee; de nieuwe leden voegen aanvullende deskundigheid en een blik van buiten de voorgeschiedenis van beide organisaties toe.

Bij de samenstelling van de Raad van Toezicht als geheel is van belang dat de raad beschikt over voldoende deskundigheid op de belangrijkste toezichtdomeinen/aandachtstvelden. Momenteel is binnen de vier overgaande leden al expertise aanwezig op het gebied van onderwijskwaliteit en financiële kennis en control. Voor de twee nieuwe leden wordt gezocht naar juridische kennis en versterking op onderwijskwaliteit en/of HR. Er wordt verder gestreefd naar een evenwichtige en diverse samenstelling, onder meer wat betreft achtergrond, leeftijd, gender, maatschappelijke ervaring, professionele invalshoek en regionale betrokkenheid.

De werving van nieuwe leden kan worden benut om de raad als collectief verder te versterken op nog ontbrekende of minder sterk vertegenwoordigde deskundigheden/ achtergronden.

Bij toekomstige vacatures wordt steeds gekeken welke kennis, ervaring en achtergronden al in de raad aanwezig zijn en welke aanvulling nodig is.

2. Aandachtstvelden van de Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht richt zich in zijn toezicht op de volle breedte van de bestuurlijke opdracht van de fusiestichting. In het toezichtkader werkt de Raad van Toezicht thematisch vanuit de volgende aandachtstvelden:

1. Strategie;
2. Identiteit;
3. Onderwijskwaliteit;
4. Continuïteit van de organisatie;
5. Lerende organisatie en samenwerking.

Deze aandachtstvelden vormen de basis voor de toezichtagenda, de bespreking met het College van Bestuur en de verdere uitwerking van ijkpunten, aandachtspunten en kernvragen.

De Raad van Toezicht moet deze aandachtstvelden als geheel voldoende kunnen overzien en beoordelen. Dat vraagt niet dat ieder lid op alle terreinen deskundig is, maar wel dat de raad als collectief beschikt over voldoende kennis, ervaring en oordeelsvermogen om het College van Bestuur kritisch te bevragen en om als klankbord van het College van Bestuur van betekenis te zijn.

3. Governance en rollen RvT

Het bestuursmodel van de stichting voorziet bij de start in een tweehoofdig College van Bestuur en een Raad van Toezicht van zes leden, ondersteund door een bestuursbureau.

Het College van Bestuur draagt de bestuurlijke eindverantwoordelijkheid voor de organisatie. Het College van Bestuur geeft leiding aan de organisatie, bewaakt de organisatiedoelstellingen en de samenhang binnen de stichting, regisseert de bestuurlijke processen en legt hierover verantwoording af aan de Raad van Toezicht. Het College van Bestuur is belast met het - in samenspraak met interne en externe stakeholders - strategisch positioneren van de organisatie.

De Raad van Toezicht houdt integraal en onafhankelijk toezicht op het beleid van het College van Bestuur en op de algemene gang van zaken binnen de fusiestichting. De Raad van Toezicht vervult daarbij vier samenhangende rollen:

1. Toezichthouder op beleid, bestuur, onderwijskwaliteit, continuïteit, rechtmatigheid, doelmatigheid en maatschappelijke waarde;
 - a. toezicht vooraf: o.a. door goedkeuring van besluiten en voornemens van het CvB;
 - b. toezicht achteraf: monitoren van het functioneren van de instelling en het functioneren van het CvB;
2. Het uitoefenen van statutaire en wettelijke bevoegdheden, zoals vastgelegd in wetgeving en stichtingsstatuten';
3. Het optreden als werkgever van het College van Bestuur;
4. Het vervullen van een advies- en klankbordfunctie voor het College van Bestuur.

Als hoeder van goed bestuur, integriteit en publieke verantwoording handelt de Raad van Toezicht conform de Governancecode Funderend Onderwijs.

4. Toezicht in de startfase na de fusie

In de eerste jaren na de fusie ontwikkelt de stichting zich van twee afzonderlijke organisaties naar één gezamenlijke organisatie en cultuur. De Raad van Toezicht volgt in deze fase of de fusie in de praktijk oplevert wat ermee is beoogd. Daarbij heeft de raad in het bijzonder aandacht voor:

- de realisatie van de fusiedoelen uit de FER (o.a. kwaliteit, identiteit, werkgeverschap, financiële continuïteit, strategische positionering)
- de ontwikkeling van een gedragen strategische koers voor de fusiestichting;
- de samenwerking en slagvaardigheid binnen het tweehoofdig College van Bestuur;
- de vorming van een gezamenlijke organisatie en cultuur;
- de ontwikkeling van twee bestuursbureaus naar één gezamenlijk bestuursbureau;
- het behoud van eigenheid, nabijheid en verbinding met de scholen;
- de nabijheid en zichtbaarheid van het College van Bestuur binnen de organisatie en de samenwerking met directeurs en medezeggenschap.

Naast het houden van toezicht fungeert de Raad van Toezicht als een kritisch en constructief klankbord voor het College van Bestuur. De raad denkt vanuit zijn klankbordrol mee over strategische vraagstukken en de langetermijnkoers van de fusiestichting.

In beide rollen bewaakt de Raad van Toezicht de balans tussen betrokkenheid en bestuurlijke afstand. De raad blijft voldoende nabij om goed geïnformeerd te zijn, maar blijft rolzuiver en laat de bestuurlijke verantwoordelijkheid bij het College van Bestuur.

5. De Raad van Toezicht als team

De leden van de Raad van Toezicht opereren onafhankelijk en positief-kritisch ten opzichte van elkaar en het College van Bestuur. Zij zijn geïnteresseerd in en bereid zich te verdiepen in maatschappelijke ontwikkelingen op het gebied van onderwijs in de breedste zin van het woord.

De Raad van Toezicht functioneert als collegiaal orgaan. De leden brengen ieder eigen kennis, ervaring en perspectief in, maar dragen gezamenlijk verantwoordelijkheid voor het geheel. De raad neemt collectieve besluiten en is daarop als raad aanspreekbaar. Van de leden wordt verwacht dat zij elkaar aanvullen, elkaar scherp houden en bijdragen aan een open, zorgvuldige en respectvolle dialoog. De Raad van Toezicht evalueert periodiek het eigen functioneren en gebruikt de uitkomsten daarvan om de kwaliteit van het toezicht en de onderlinge samenwerking verder te versterken.

De Raad van Toezicht is zodanig samengesteld dat de raad als geheel beschikt over de kennis, ervaring, netwerken en persoonlijke kwaliteiten die nodig zijn om zijn taak goed te vervullen. De leden zijn complementair aan elkaar om een scherpe dialoog te kunnen voeren met elkaar en met het College van Bestuur.

6. Profiel van een toezichthouder

Algemene kwaliteiten

Van ieder lid van de Raad van Toezicht wordt verwacht dat hij of zij:

- binding heeft met de missie, visie en maatschappelijke opdracht van de stichting;
- affiniteit heeft met de protestants-christelijke identiteit van de stichting
- een warm hart heeft voor onderwijs, voeling met de scholen en zich verbonden weet met de context, populatie en pedagogische opdracht van de scholen;
- onafhankelijk is en geen onverenigbare belangen, posities of relaties heeft (in lijn met governancecode funderend onderwijs);
- betrokken is bij de organisatie en haar stakeholders, met voldoende aandacht en tijd voor de toezichthoudende taak;
- beleidsdocumenten, verantwoordingsinformatie, financiële rapportages en managementinformatie kan doorgronden en beoordelen;
- inzicht heeft in onderwijsontwikkelingen, organisatieprocessen, planning & control en het veld van interne en externe stakeholders;
- een brede maatschappelijke oriëntatie heeft en beschikt over relevante netwerken, zowel beroepsmatig als regionaal;
- de wettelijke kaders van het toezicht kent en weet toe te passen in de eigen rol.
- bij voorkeur ervaring heeft als bestuurder en/of toezichthouder;

Kerncompetenties

Van ieder lid van de Raad van Toezicht wordt verwacht dat hij of zij:

- de balans beheerst tussen betrokkenheid en afstand in de samenwerking tussen College van Bestuur en Raad van Toezicht;
- beschikt over kritisch-analytisch en conceptueel vermogen en komt tot onafhankelijke oordeelsvorming;
- gevraagd en ongevraagd een bijdrage levert en in staat is lastige zaken zorgvuldig aan de orde te stellen;
- beschikt over strategisch inzicht, helicopterview en integratief denkvermogen;
- collegiaal, nieuwsgierig, empathisch en reflectief is;
- integer handelt, met een sterk normbesef en maatschappelijk verantwoordelijkheidsgevoel;
- bereid is te reflecteren op het eigen functioneren en op het functioneren van de Raad van Toezicht als geheel;

- in staat is als klankbord te functioneren voor het College van Bestuur;
- zijn of haar netwerk gebruikt in het functioneren als toezichthouder.

Voor het lid dat op bindende voordracht van de GMR toetreedt tot de Raad van Toezicht geldt daarnaast dat bijzondere aandacht wordt gevraagd voor de relatie met de medezeggenschap. Dat betekent niet dat dit lid de GMR vertegenwoordigt, maar wel dat hij of zij bijdraagt aan een goede verbinding tussen intern toezicht en medezeggenschap, met behoud van de eigen rol en verantwoordelijkheid.

Specifieke kwaliteiten binnen de RvT

De Raad van Toezicht dient als geheel te beschikken over voldoende deskundigheid om daadwerkelijk toegevoegde waarde te leveren op de belangrijkste toezichtdomeinen.

- Juridisch en governance
- Onderwijskwaliteit en onderwijs
- Innovatie en digitalisering
- Financiën en risicomanagement/compliance
- HR en bedrijfsvoering
- Identiteit

Zie verderop paragraaf 9

7. Specifieke competenties van de voorzitter

De voorzitter heeft, naast de algemene kwaliteiten die voor ieder lid gelden, een specifieke verantwoordelijkheid voor het functioneren van de Raad van Toezicht als geheel en voor de kwaliteit van het samenspel met het College van Bestuur.

De voorzitter is een ervaren toezichthouder met kennis van, dan wel affiniteit met het onderwijsveld. Hij of zij beschikt over natuurlijk gezag, bestuurlijke sensitiviteit en goede communicatieve, leidinggevende en diplomatieke kwaliteiten.

Van de voorzitter wordt in het bijzonder verwacht dat hij of zij:

- als regisseur van het toezichtproces leiding en sturing geeft aan het functioneren van de Raad van Toezicht;
- de vergaderingen zodanig leidt dat de raad tot adequate menings- en besluitvorming komt;
- de ontwikkeling van de nieuwgevormde Raad van Toezicht als team stimuleert;
- mogelijke tegenstellingen binnen de raad tijdig onderkent en helpt overbruggen;
- de rolzuiverheid, onafhankelijkheid en kwaliteit van het toezicht bewaakt;
- eerste aanspreekpunt en sparringpartner is van het College van Bestuur;
- namens de Raad van Toezicht een centrale rol vervult in de werkgeversverantwoordelijkheid richting het College van Bestuur;
- in staat is het functioneren van het College van Bestuur en, bij een meerhoofdig College van Bestuur, de onderlinge samenwerking zorgvuldig te volgen en bespreekbaar te maken;
- in spanningsvolle of crisissituaties rust, overzicht en bestuurlijke helderheid biedt;
- de Raad van Toezicht waar nodig intern en extern vertegenwoordigt.

Aanvullend voor de startfase

In de eerste fase na de fusie vraagt het voorzitterschap extra aandacht voor het samenspel met het tweehoofdig College van Bestuur. De voorkeur gaat uit naar een kandidaat die ervaring heeft met (toezichthouden op) fusieprocessen.

8. Commissies

De Raad van Toezicht werkt met commissies die de voorbereiding en verdieping van het toezicht ondersteunen. Commissies nemen geen besluiten namens de Raad van Toezicht, maar bereiden onderwerpen voor, verdiepen de oordeelsvorming en adviseren de raad als geheel.

- Commissie Onderwijskwaliteit & Identiteit;
- Auditcommissie;
- Werkgevers-/remuneratiecommissie.

De Werkgevers-/remuneratiecommissie richt zich op de werkgeversrol van de Raad van Toezicht richting het College van Bestuur. Gelet op de rol van de voorzitter als eerste aanspreekpunt en sparringpartner van het College van Bestuur, maakt de voorzitter in beginsel deel uit van deze commissie. De commissie bereidt onder meer gesprekken over functioneren, ontwikkeling, beoordeling, beloning en samenwerking binnen het tweehoofdig bestuur voor.

De precieze inrichting, taakverdeling en samenstelling van de commissies wordt uitgewerkt in het reglement van de Raad van Toezicht.

9. Aanvullende expertise voor het nieuwe lid

Naast de nieuwe voorzitter wordt een nieuw lid geworven. Het ligt voor de hand om bij het nieuwe lid vooral te kijken naar aanvullende deskundigheid die de Raad van Toezicht als collectief versterkt. Op basis van de in H.6 genoemde specifieke kwaliteiten binnen de RvT, zoekt de RvT nu aanvullende expertise op het gebied van onderwijskwaliteit en/of HR.